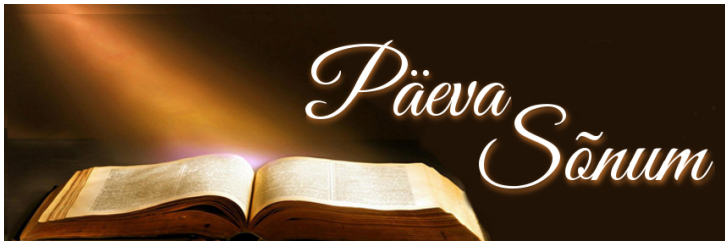

Päeva Sõnum. 50. nädal: 11. - 17. detsember 2016

VALMISTAGE ISSANDALE TEED

50. nädal: 11. - 17. detsember 2016

Advendiaja 3. pühapäev

Pühapäeva keskmes on Ristija Johannes. Tema kutse patukahetsusele ja meelesparandusele puudutab meidki. Johannes osutab Jeesusele kui Jumala Tallele, kes kannab ära maailma patu. Sellele Kristuse toodud lunastusele lootes saab inimene tunnistada oma pattu. See on peamine jõuludeks valmistumises ? jõulupaastus.

Johannes oli märgiks, et prohvetite ennustused olid täitumas: Päästja pidi peagi saabuma. Kristuse tegevuses täitusid lunastuse aja märgid. Samal kombel tuleb Ta alati oma koguduse keskele sõnas ja sakramentides, lunastuse annid kaasas. Sellele Kristuse "vaimulikule tulemisele" viitab ka pühapäeva ladinakeelne nimi adventus spiritualis et sanctificationis.

Meelespeetav kirjakoht: Valmistage Issanda teed; vaata, Issand Jumal tuleb jõuliselt! Js 40:3a,10a

Mõttele sõnadele:

Valmistage teed - Mina olen hüüdja häääl kõrbes: Tehke tasaseks Issanda tee, nõnda nagu prohvet Jesaja on ütelnud (Jh 1:23). "Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale! Kõik orud ülendatagu ja kõik mäed ning künkad alandatagu: mis mätlük, saagu tasaseks, ja mis konarlik, siledaks maaks! Siis ilmub Issanda au ja kõik liha näeb seda üheskoos. (Js 40:3-5) Sillutage, sillutage, tehke tee valmis, koristage takistused mu rahva teelt!" (Js 57:14)

Issand Jumal - Nõnda on tõde kadunud ja kes loobub kurjast, laseb ennast paljaks riisuda.

Issand nägi seda ja see oli tema silmis paha, et õigust ei olnud. Tema nägi, et ei olnud ühtegi meest, ja imestas, et ei olnud ühtegi vaheleastujat. Siis aitas teda ta oma käsivars ja teda toetas tema õigus. Ta pani enesele selga õiguse otsekui soomusrüü, ja päästekiivri pähe; ta riietus kättemaksuriietesse ja kattis ennast püha vihaga otsekui ülekuuega. Missugused on teod, niisugune on tasu: viha oma vastaste vastu, kättemaks oma vaenlastele, ta maksab saartele kätte. Siis kardetakse õhtu pool Issanda nime ja päikesetõusu pool tema auhiilgust, sest ta tuleb otsekui paisutatud jõgi, mida Issanda tuul edasi ajab. Aga Issand ütleb: Siionile, üleastumisest pöördujale Jaakobis, tuleb lunastaja. (Js 59:15-20)

Tuleb jõuliselt - Kas sangari käest saab võtta tema saagi või kiskuda vägeva käest tema vange? Tõesti, nõnda ütleb Issand: Küllap võetakse sangari vangid ja jääb vägeva saak:

mina riidlen sellega, kes riidleb sinuga, ja mina päästan su lapsed. (Js 49:24,25) Et nüüd lapsed on liha ja vere osalised, siis on ka Jeesus ise otse samal viisil liha ja vere omaks võtnud, et ta surma kaudu kõrvaldaks selle, kellel on võimetus surma üle - see tähendab kuradi. (Hb 2:14) Kes teeb pattu, on kuradist, sest kurat teeb pattu algusest peale. Selleks ongi Jumala Poeg saanud avalikuks, et ta tühistaks kuradi teod. (1Jh 3:8)

Mõnikord kirjeldatakse elu kui rännakut, ning öeldakse, et iga elu sisaldab omakorda mitmeid erinevaid teekondi, isegi kui inimene kodust eriti kaugemale ei rändagi: on teekondi turule, perekonnaga seotud külastusi, teekondi pulmadesse ja matustele; põgenemisteede ja sõjaretki. Ka Pühakiri kirjeldab paljusid teekondi - mõnikord on need üksiksikute rännakud, teisel jälle terve rahva liikumised.

See rännak toimus aga Jumala ligiolemises, kes ise, oma tahtekohaselt viis oma rahva tagasi, muutub kogu teekond pigem kergeks. Näiliselt läbitamatud mäeahelikud ja takistused kaovad. Siiski, kui päralejõudmises hakkame lootma rohkem inimeste kui jumaliku abi peale, kaob ka jumalik abi!

Kui puudub kindel äratundmine sellest, et nii teekonna lõpp, kui võime seda läbida, sõltub suveräänsest Jumalast, kes on Issand, aga ka leebe ja hoolitsev Karjane - jääb meil sihtkohta jõudmata; olgu sihiks geograafiline paik, kuhu Jumal tahab meid viia või uus elu, mille Ta soovib meile kinkida.

Tulles Jumala ette, ära püüa eemalduda täiesti ümbritsevast maailmast. Mõttele kõigele, mis sünnib praegu maailmas laiemalt, aga ka sinu enda elus. Räägi siis Jumalale, mis tunne sul on ja ole täiesti avameelne.

Süüdate kolmas küünal ? RÕÕMU KÜÜNAL.

* * *

PÖÖRDEPUNKT

Pühapäev - 11. detsember

"Tõesti, ma ütlen teile, naisest sündinute seast ei ole tõusnud suuremat Ristija Johannesest, aga väikseim taevariigis on suurem temast." Mt 11:11

Uus võimalus, mis inimesele Jeesuse Kristuse kaudu avanes, ületas kõik selle, mida töid prohvetid, ja mille vahetu ettevalmistajana Johannes oli neist suurem. Kuid ka tema oli ning jäi ainult ootajaks, teerajajaks. Ja seetõttu on ta ka väikseim kõige väiksemast Jeesuse toodud Jumala ande osalejast. Taevariiki kuulumine on seega absoluutne kriteerium, mis tõmbab selge eraldusjoone kahe ajastu vahele ? ja Johannese asetab Jeesus siin vanasse ajastusse (nõ. Vana Testamendi ajastusse), hindab teda vana seaduse viimse ning suurima esindajana.

Kas sellega on Johannes Jeesuse toodud õndsusest välja lülitatud? Sugugi mitte! Ta asetub sama õndsakstegeva Jumala armu alla tema ustava teenrina, nagu kõik teisedki Vana Testamendi jumalamehed ja prohvetid. Seetõttu on tema kuju mõnevõrra võrreldav Moosesega: nii nagu viimase ülesanne lõpeb töötatud maa piirile jõudes, nii lõpeb ka Johannese ülesanne uue, Jeesuses Kristuses algava uue ajastu künnisel.

Iga evangeelium areneb edasi risti suunas. Meie aga peame otsustame kas aitame Taevasekuningriigi arengut siin maapeal kaasa või seisame sellele vastu?

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Me ei suuda aru saada Jeesusest ilma Vana Testamenti tundmata. Milliseid osi sa tunnend ja mida peaksid tundma õppima?

* * *

JUMAL TULEB!

Esmaspäev - 12. detsember

Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale! Js 40:3

Babüloni orjadele oleks palju lootust andnud teadmine, et ühel päeval saavad nad vabaks ja Jumal ise saabub võidukalt Jeruusalemma. Kuid mida tähendab "Issandale tee valmistamine" meile ja kuidas me seda teeme?

Kui süveneme sellesse kirjakohta, hakkame rohkem aru saama vanast tavast, kui enne kuninga külastust saabusid tema esindajad. Võib kujutleda, mida need esindajad tegid, kuid arvatavasti oli neil palju tegemist. Oli vaja linn ära koristada - et kuninga tulekul oleks kõik hiilgavalt puhas.

Märkimisväärne on, et Ristija Johannese üleskutset valmistada Issandale teed mainitakse kõikides evangeeliumides (vt Mt 3:3; Mk 1:2,3; Lk 3:4; Jh 1:23). See pole materiaalne tee, see on vaimne valmistamine, et lasta Jumalal tulla meie südamesse.

Jumal tahab Sinuga rääkida. See on fakt. Täna Teda selle eest!

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Veeda aega Jumalaga ja luba Tema vaimul valgustada asju, millega koos oled elanud ja mis on võib-olla takistanud Tema hiilgusel läbi sinu välja paistmast. Võib-olla soovid kellegagi rääkida ja palvetada sellest, kuidas asjad on.
* * *

LÕPLIK ÕIGLUS

Teisipäev - 13. detsember

Vaata, ma läkitan teile prohvet Eelija, enne kui tuleb Issanda päev, suur ja kardetav. Ja Tema pöörab vanemate südamed jälle laste poole ja laste südamed vanemate poole. Ml 3:24

Jõudes Malakia raamatu viimase lõigu juurde võib tunduda et küsimus: "Miks pääsevad kurjad inimesed oma tegudest puhtalt?" , jääbki vastamata. Aga prohvet tegeleb selle küsimusega nüüd siin: elu ebaõiglust puudutavad küsimused leiavad viimse ja lõpliku lahenduse suurel kohtupäeval. Siis mõned hävitatakse igaveses tules, teised aga saavad kätte oma tasu. Otsustavaks saab see kas inimene on Jumalat kartnud või mitte. Malakia viitab õigetele kui "teile", ning kurjadele, kelle ei ole Jumalaga osadust kui "neile". Õiged mitte ainult ei tunne Jumalat vaid nad omavad ka isekeskis armastust ning on vastastiku heldekäelised. Jumal kirjutab nende nimed oma raamatusse (2Ms 32:32; Tn 12:1) ? ja mitte ükski neist ei saa iial Jumala poolt unustatud. Need kes Jumalat kardavad on Tema hinnaline eraomand. Pühakiri on täis viiteid sellele kui kõrgelt Jumal väärtustab oma rahvast (5Ms 7:6?8; 14:2; Ps 135:4; 1 Pt 2:9).

Viide Eelijale võtab kokku Seaduse koos kõigi selle nõudmistega ning prohvetearingutes sisalduvad töötused. See et Jeesuse muutmise mäe kohtumises osalesid ka Mooses ja Eelija, kinnitas Jeesuse Messiaks olekut kõiges mida Pühakiri oli nimetanud. Uue lepingu vahendajana päästab ta meid seaduse needuse alt (Gl 3:13). Ja samamoodi kui Ristija Johannes osutas Jeesusele (Mt 17:11-13), võime ka meie olla osutajaiks/ teetähisteks mis näitavad Päästja ja Kuninga poole.

Malakia raamatu epiloog annab meile 4 juhust: kuuletuda Jumala Sõnale; olla valmis tema tulemise päevaks; armastada üksteist ning mitte hetkekski kahelda Jumala kohtupäeva tulemises.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Andku Jumal meile tarkust, et me teeksime neid asju, millel on Tema silmis väärtus.
* * *

TÕDE KINNITAVAD PROHVETLIKUD KIRJAD

Kolmapäev - 14. detsember

Iialgi pole ühtegi prohvetiennustust esile toodud inimese tahtel, vaid Pühast Vaimust kantuina on inimesed rääkinud, saades sõnumi Jumala käest. 2Pt 1:21

Kirja autor ei kõnele sellest, mida Pühakirja autorid tundsid või kui palju nad ise aru said, vaid kinnitab lihtsat tõsiasja, et nad kandsid Jumala sõnumit. Inimliku ja jumaliku teguri omavahelisest suhtest ei tehta juttu, mainitakse vaid, et leidis aset koostöö. Prohvetid heiskasid nõ. oma purjed (ehk nad olid kuulekad ja vastuvõtlikud), Püha Vaim aga täitis neid ning juhtis nende laevad soovitud suunas.

Tõde jumalikust inspiratsioonist ei tähendanud inimliku autori normaalse vaimutegevuse lakkamist. Püha Vaim kasutas inimesi. Jumala meetod on tegutseda tõe ilmutamisel alati isiku kaudu, nagu ta seda täiuslikult demostreeris Jumala Poja kehastumisel inimeseks. Veel enam ? ta ei kasutanud lihtsalt igasuguseid inimesi; ta kasutas pühi inimesi, kes pühendusid tema teenimisele. Aga isegi niisuguste inimeste puhul ei kasutanud ta vägivalda nende isiksuse kallal, vaid ennast nende kaudu ilmutades tegutses nendega koostöös.

Milline sõnum on Pühakiri sulle? Las Jumal avab sulle oma Sõna rikkused.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Palveta, et võiksid head sõnumit jagada täna mõne tuttava või sõbraga, ning et nad mõistaksid

evangeeliumi tegelikku sisu.

* * *

JEESUS ON HEA KARJANE JA TÕELINE VIINAPUU

Neljapäev - 15. detsember

Jumal, uuenda meie olukord ja lase paista oma pale, siis oleme päästetud! Ps 80:4

Jumala palge valgus oli see, mida Iisrael vajab. Valguskiir Jumala palge valgusest muudab Iisraeli öö valgeks. Vaenlased põgenevad nagu putukad, mis olid varjul kivi all, kuni päikese valgus neile paistis. "Siis oleme päästetud". Üksainus kiir Jumala palge valgusest toob pääsemise.

Jumal saab meiega kokku "armu aujärjel". Läki siis julgusega armuaujärje ette ... (Hb 4:6). Armu aujärge nimetab Uus Testament Jeesuse Kristuseks. Kui keegi tunneb, et tal on armu vaja, siis mingi ta Jeesuse Kristuse kaudu Jumala ette. Need, kes Kristuse kaudu paluvad "uuendust" ja "päästmist", leiavad abi. Ülendame need sõnad uue seaduse tasemele, ja me leiame uue seaduse õnnistuse.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas oskame hinnata Jumala abi? Kas oskame sõltuda Tema? Kas meie vaimulik osa on nii suur, et see kaalub üles teised huvid?

* * *

ÜKSILDASE PALVE

Reede - 16. detsember

Ma tahan kuulda, mida Jumal, Issand, räägib. Sest Tema kuulutab rahu oma rahvale ja ütleb oma vagadele, et nad ei pöörduks alpuse poole. Õigus käib Tema eel ja järgib Tema samme. Ps 85:9,14

Lugedes prohvet Habakuki 2:1 leiame, et kui ta oma kaebuse oli välja valanud, siis otsustas ta oodata Jumala vastust. Ka meie, olles oma soovi Jumalale avaldanud, peaksime jääma ootama. Aga ega me ei taha nii kergesti rahuneda. Ootamine eeldab meie otsust. See tähendab kogu tähelepanu suunamist Jumalale. Pärast palvet ei tohi me tähelepanu suunata endale. Vaidlust ja arutelu endaga takistab Jumala hääle kuulamist.

Õppigem oma palvetele ootama vastuseid Jumalalt. Usklikel võib tekkida palve vastuste osas halbu harjumusi. Palume, kuid ei ootagi, et see midagi annaks. Nii õpime paluma usuta palveid. Küll aga peaksime ootama, et Jumal teeks midagi meie palve peale! Teine viga, mis teeme, seisneb selles, et palume küll Jumalat, aga siis võtame asjaajamise enda kätte. Issand on pidanud korduvalt näitama, et koorem tuleb veeretada temale. Kui sinul on see selgus, et Jumal korraldab sinu asju, siis oota, sest tema toimetab kõik hästi. Kõige selgemad vastused on need, mis tulevad Sõna kaudu.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Tuletame meelde, mida ütleb Piibel meie probleemi kohta. Palume, et Püha Vaim ise seda meenutaks.

* * *

VABA JÄRGNEMA

Laupäev - 17. detsember

Kui Jeesus läks neist mööda, ütles Johannes talle otsa vaadates: "Vaata, see on Jumala Tall." Ja mõlemad jüngrid kuulsid, mida ta ütles, ja läksid Jeesusega kaasa. Jh 1:36,37

Kristuse õpilaseks saamine ei ole seotud pika kõnega. Tähtis on isiklik suhe igapäevases elus, mille sündmused õpetavad ning juhivad kõiki neid, kes otsivad Jumalat.

Evangelist esitab kahe esimese jüngrid pühendumist Jeesusele kui Jumala Tallele (vt. Jh 1:35-51) ja selgitab ? hoolimata sellest, et mõlemad jüngrid sel hetkel vaid ähmaselt selle tiitli tähendust mõistavad ? juba evangeeliumi alguses, et Jeesuse jüngrid olekut eristab Johannese jüngrid olekust äratundmine, et Jeesus on inimeste Päästja. Selleks ei võinud Ristija Johannes kunagi saada.

Läks üsna kaua, enne kui Jeesuse jüngrid mõistsid, miks pidi ta oma elu ohvriks tooma; alles siis, kui ta oli surnuist üles tõusnud ja

nelipühäl oli Vaimu välja valatud, olid nad kindlad ? kui kasutada Pauluse sõnu - , et ta loovutati nende üleastumiste pärast ja äratati üles nende õigekssaamise pärast (Rm 4:25).

Kristliku usu südamesse on peidetud põhimõte, et tõelist usku ei saa sundida.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Issand, tänan et jätkuvalt kutsud mind Sinu peale vaatama, Sind kuulama ja Sinu juurde jääma.

* * *

LISA TEADMISED

T 13. detsembril on Püha Lucia, neitsi ja märtri mälestuspäev.

Lucia sündis 3. sajandil. Ta kasvas üles rikkas Sitsiilia peres. Pärast seda, kui talle ilmutas end Sitsiilia märter Agatha, otsustas tüdruk end pühendada kristlusele ja neitsilikule elule.

Legendi järgi olevat Lucia oma silmad välja torganud ja saatnud need kandikul ühele oma austajatest, kellele tema silmade ilu oli lummutavalt mõjunud. Tüdruku vankumatu usk rabas austajat niivõrd, et ta astus ka ise ristiusku. Lucia sai aga silmanägemise palvetamise ajal imekombel tagasi. Oma varanduse jagas Lucia vaestele ning keeldus abiellumast. Solvunud peigmees andis oma pruudi Rooma võimudele üles ja kaebas, et Lucia on kristlane. Karistuseks saadeti tüdruk lõbumajja, kuid ime läbi jäi ta bordellis puhtaks ja puutumatuks. Seejärel piinati teda jõhkralt.

Püha Lucia suri imperaator Diocletianuse ajal märtrina Sürakuusas aastal 304.

Lucia nimi tuleneb ladinakeelsest sõnast lux, mis tähendab "valgus". Piltlikult öelduna tähendab nimi Lucia "valgusekandjat" või ka "päevavalgel sündinut".

Oma "valgusekandja" rolli täitis märterneitsi Lucia eelkõige sellega, et temast sai kristlane, hiljem pimedate ning silmahaiguste käes kannatavate inimeste kaitsepühak. Lucia kultus oli keskajal laialt levinud. Praegu on 13. detsembril tähistatav luutsinapäev ehk Lucia mälestuspäev tuntuim Itaalias ja Rootsis.

Püha Lucia atribuudid: silmad varre otsas või kandikul, härg, mõök või pistoda.

T 13. detsembril on luutsinapäev.

Eestisse saabus luutsinapäev dominikaani ja frantsiskaani mungaordude kaudu, kelle juures päeva nimipühak Lucia oli väga austatud.

Luutsinapäeva tähistamise traditsioon oli Eestis populaarne eestkätt rannarootsi aladel. Uuesti kerkis püha tähelepanu alla 1980.

aastatel, pärast peaaegu sada aastat kestnud vaheaega - siis hakati püha tähistama Tallinnas ja kunagistel eestirootslaste asunaladel.

Luutsinapäeva juurde kuuluvad Lucia kroonimispidustused. Traditsiooniliselt on Lucia kaunis blondide pikkade juustega neiu, kel peas küünlapärg. Tema saatjaskonda kuuluvad tähepoisid (stjärngossar) ja pruutneitsid (tärnor), kes kõik on rietatud valgesse, noormeestel on tavaliselt peas pikad torukübarad ning neidudel kaunid paelad.

Pidustused on rõõmus ettevõtmine, millele on lisandunud valguse ja pimeduse võitluse ning valguse võidu dimensioon. Rootsis valib oma Lucia peaaegu iga linn ja küla. Kohvikõrvaseks pakutakse kohvikooke ja rosinasilmsiid safranisaiu, samuti juuakse glögi.

Lisa lugemist: Luutsinapäev ? 13. detsember. BERTA, Eesti rahvakalendri tähtpäevade andmebaas; Mall Hiemäe. Eesti rahvakalender (6. osa), Eesti Raamat 1991

PIIBLIKURSUS

"KUIDAS UURIDA PIIBLIT?"

"Rohi kuivab ära, õieke närtsib, aga meie Jumala sõna püsib igavesti." Jesaja 40:8

2. osa. Piibliteadmiste omandamine.

2.2. Piibli uurimine lõikude kaupa.

Lõik on mõtteüksus kirjas, mis enamasti koosneb mitmest lausest. Kui autor muudab ainet, siis ta tavaliselt alustab uue lõiguga.

Eestikeelses Piiblis on püütud neid löike pealkirjadega eraldada. Nende abil võid saada alginfot teksti uurimiseks või teema leidmiseks.

Loe uuritav lõik hoolikalt läbi ja leia põhiteema, peamõte või võtmesalm.

Harilikult võid leida siin olulisemate sõnade ja lausete vahel seoseid. Näiteks uurides lõiku Mäejutlusest õige palvetamise kohta Mt 6:5-8, võid sind huvitava teksti välja kirjutada alljärgnevalt:

"Ja kui te palvete, siis ärge olge nagu silmakirjatsejad, sest need armastavad palvetada kogudusekodades ja tänavanurkadel, et paista inimestele silma. Tõesti, ma ütlen teile: neil on palk juba käes!

Ent sina, kui sa palveta, mine oma kambrisse ja sule uks ja palu oma Isa, kes on salajas, ja su Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule. Aga kui teie palvete, siis ärge lobisega palju, nagu teevad paganad, sest nad armastavad, et neid kuuldakse nende paljude sõnade tõttu. Ärge siis saage nende sarnaseks, sest Jumal, teie Isa, teab, mida te vajate, enne kui te teda palute."

Sellest ümberkirjutatud tekstist, milles on nüüd selgemalt võimalik näha sidet erinevate lausete vahel, on kerge teha sisukokkuvõtet. Näiteks sama teksti Mt 6:5-15 puhul võid teha ülevaate alljärgnevalt.

Teema: "Jeesus õpetab meid palvetama"

1. Kuidas ei pea palvetama: Mt 6:5,7,8

- (a) silmakirjalikult avalikus kohas, salm 5;
- (b) sõnade mehaanilise kordamisega, salmid 7,8

2. Kuidas peab palvetama: Mt 6:6,9-13

- (a) omaette, oma Isa poole, salm 6;
- (b) järgides Jeesuse palve eeskuju, salmid 9-13

Kõik olulised sõnad (nt. "silmakirjatseja", "paganad" jt), mis antud lõigus esinevad märgi endale üles. Võrreldes nüüd omavahel erinevaid kirjakohti, mis õpetavad palvetamist ja kõnelevad palvest, on võimalik vältida vigu Jumala tahte järgi palvetamise tõelise olemuse, tingimuste ja tulemuste osas.